

Sygn. akt VIII U 3037/20

UZASADNIENIE do całości wyroku

Decyzją z dnia 21 października 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. na podstawie art. 83 ust. 1 oraz art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020r. poz. 266 z późn. zm.) stwierdził, że M. D. jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy.

Zadłużenie wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 6.340,76 zł, w tym:

1) z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od 03.2011 r. do 05.2011 r. w kwocie: 2.977,77 zł

- odsetek za zwłokę: 2.677,00 zł

- kosztów upomnienia: 17,60 zł

- kosztów egzekucyjnych: 134,50 zł

2) z tytułu składek na Fundusz Pracy w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od 03.2011 r. do 05.2011 r. w kwocie: 262,89 zł

- odsetek za zwłokę: 237,00 zł

- kosztów upomnienia: 17,60 zł

- kosztów egzekucyjnych: 16,40 zł

ZUS wskazał, że na podstawie art. 23 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, odsetki naliczane będą nadal do dnia zapłaty włącznie z tym dniem. Odsetki za zwłokę naliczane są na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2020 r. poz. 1325.).

(decyzja w nienumerowanych aktach ZUS)

Od powyższej decyzji ubezpieczony, M. D. odwołanie złożył w ustawowym terminie wnosząc o jej zmianę i ustalenie, że nie jest on zobowiązany z tytułu składek określonych w zaskarżonej decyzji z uwzględnieniem podniesionego zarzutu przedawnienia. Według ubezpieczonego ZUS wydał decyzję co do składek, które uległy przedawnieniu, czym naruszył prawo materialne tj. art. 24 ust 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, gdyż wydał decyzję w przedmiocie zadłużenia, mimo że składki uległy przedawnieniu. (odwołanie k. 3 – 4 verte)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie wywodząc jak w uzasadnieniu decyzji. Nadto wskazał, że zgodnie z obowiązującym do dnia 31.12.2011 r zapisem art. 24 ust. 4 ustawy z dnia 13.10.1998 r o systemie ubezpieczeń społecznych należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 10 lat licząc od dnia, w którym stały się wymagalne.

Ustawa z dnia 16.09.2011 r o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz U z 28.10.2011 r nr 232 poz. 1378) zwana dalej ustawą deregulacyjną, wprowadziła zmiany do art. 24 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, skracając okres przedawnienia należności z tytułu składek z dotychczasowych 10 do 5 lat. Zasada ta odnosi się wprost wyłącznie do należności, których bieg przedawnienia rozpoczął się w dniu 01 stycznia 2012 r i później.

Art. 27 ww. ustawy deregulacyjnej wprowadził przepisy przejściowe regulujące tryb przedawnienia należności z tytułu składek. Zgodnie z art. 27 ww ustawy do przedawnienia należności z tytułu składek, dla których bieg przedawnienia rozpoczął się przed 01 stycznia 2012 r stosuje się 5 letni okres przedawnienia liczony od 01 stycznia 2012 r, chyba że przedawnienie zgodnie z dotychczasowymi przepisami tj. po upływie 10 lat licząc od dnia ich wymagalności nastąpiłby wcześniej.

W świetle art. 24 ust. 5 f i 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych bieg terminu przedawnienia zostaje zawieszony od dnia wszczęcia postępowania do dnia w którym decyzja stała się prawomocna.

W przypadku zaistnienia okoliczności powodujących zawieszenie biegu przedawnienia, okresu na który został on zawieszony nie wlicza się do okresu przedawnienia, dopiero po ich ustaniu przedawnienie będzie biegło dalej.

W ocenie ZUS składki za okres 03.2011 r.-05.2011 r. nie uległy przedawnieniu, ponieważ nastąpiło zawieszenie biegu terminu przedawnienia. Okres zawieszenia wydłużył się licząc od dnia złożenia przez płatnika wniosku o umorzenie należności z tytułu składek „abolicja” do uprawomocnienia się decyzji odmawiającej umorzenia tj. od 15 stycznia 2013 r do 19 maja 2016 r.

Zdaniem organu kolejną czynnością zawieszającą bieg terminu przedawnienia dla należności za miesiące 03.- 05.2011 r. jest zawiadomienie o wszczęciu postępowania tj. od daty doręczenia 02.03.2020 do nadal.

W dniu 7 września 2020 r wysłane zostało zawiadomienie o zakończeniu postępowania w sprawie określenia wysokości należności. Płatnik odebrał powyższe pismo w dniu 23 września 2020 r. Zakład wydał decyzję określającą wysokość zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek za okres 03.2011 r.-05.2011 r. w dniu 21 października 2020 r (potwierdzenie odbioru 9 listopada 2020 r). (odpowiedź na odwołanie k. 6 – 6 verte)

Na terminie rozprawy z dnia 17 czerwca 2021 r. poprzedzającej bezpośrednio wydanie wyroku profesjonalny pełnomocnik wnioskodawcy poparł odwołanie i wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

(e – protokół rozprawy z dnia 17.06.2021 r. oświadczenie pełnomocnika wnioskodawcy, oświadczenie pełnomocnika ZUS 00:06:29, płyta CD k. 141)

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny :

Wnioskodawca, M. D. w okresie od 01.01.1999 r. do 26.09.2013 r. prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą i zatrudniał pracowników.

(bezsporne, a nadto zeznania wnioskodawcy 00:08:21, płyta CD k. 42 w zw. z 00:03:04, płyta CD k. 141)

Z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej wnioskodawca zgłosił się jako płatnik do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego.

(okoliczność bezsporna)

Ubezpieczony nie opłacił należnych składek z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy za okres od 12.2001 r. do 05.2011 r.

(bezsporne)

Od 2003 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi z wniosku wierzyciela Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w Ł. prowadził postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikowi – płatnikowi M. D..

(bezsporne)

W dniu 15 stycznia 2013 r. M. D. złożył do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wniosek o umorzenie należności z tytułu składek na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U z 2012 r., poz. 1551).

(wniosek k. 116 – 122)

Postanowieniem z dnia 12 marca 2014 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi z wniosku wierzyciela Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w Ł. zawiesił postępowanie egzekucyjne prowadzone przeciwko dłużnikowi – płatnikowi M. D..

(postanowienie k. 126- 127)

Decyzją z dnia 9 kwietnia 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, po rozpatrzeniu wniosku z dnia 15.01.2013 r. wskazał, że według stanu na dzień 15.01.2013r., umorzeniu będą podlegały należności z tytułu składek na:

a) ubezpieczenia społeczne - za okres od 12.2001 r. do 05.2002r., za miesiące 08.2002r. i 12.2002r., za okres od 02.2003r. do 12.2005r., od 04.2006r. do 05.2007r. i od 11.2007r. do 12.2008r. w łącznej kwocie 61.172,19 zł;

b) ubezpieczenie zdrowotne - za okres od 04.2002 r. do 05.2002r., za miesiąc 08.2002r., za okres od 02.2003r. do 03.2003r., od 05.2003r. do 12.2005r., od 04.2006r. do 05.2007r. i od 11.2007r. do 12.2008r. w łącznej kwocie 20.144,58 zł;

c) Fundusz Pracy - za okres od 12.2001r. do 05.2002r., za miesiące 08.2002r. i 12.2002r., za okres od 02.2003r. do 04.2003r., za miesiąc 06.2003r., za okres od 09.2003r. do 12.2005r., od 04.2006r. do 05.2007r. i od 11.2007r. do 12.2008r. w łącznej kwocie 4.800,15 zł.

ZUS wskazał jednocześnie, że warunkiem umorzenia w/w należności jest spłata należności niepodlegających umorzeniu. Należności z tytułu składek za okres od 1 stycznia 1999 r., nieobjęte postępowaniem o umorzenie, należy uregulować w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji wraz z odsetkami naliczonymi do dnia wpłaty włącznie.

(decyzja k. 123 – 124 verte)

Sąd Okręgowy w Łodzi, wyrokiem z dnia 12 stycznia 2015 r. w sprawie o sygn. akt VIII U 1968/14 oddalił odwołanie M. D. od powyższej decyzji.

(wyrok SO w Łodzi z dnia 12 stycznia 2015 r. k. 131)

Postanowieniem z dnia 21 września 2015 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi z wniosku wierzyciela Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w Ł., podjął zawieszony postępowanie egzekucyjne prowadzone przeciwko dłużnikowi M. D..

(postanowienie k. 129 – 130)

Decyzją z dnia 30 marca 2016 r., doręczoną w dniu 18.04.2016 r. organ rentowy, po rozpatrzeniu wniosku z dnia 15.01.2013 r. odmówił wnioskodawcy umorzenia należności z tytułu składek na:

a) ubezpieczenia społeczne - za okres od 12.2001 r. do 05.2002r., za miesiące 08.2002r. i 12.2002r., za okres od 02.2003r. do 12.2005r., od 04.2006r. do 05.2007r. i od 11.2007r. do 12.2008r. w łącznej kwocie 61.172,19 zł;

b) ubezpieczenie zdrowotne - za okres od 04.2002 r. do 05.2002r., za miesiąc 08.2002r., za okres od 02.2003r. do 03.2003r., od 05.2003r. do 12.2005r., od 04.2006r. do 05.2007r. i od 11.2007r. do 12.2008r. w łącznej kwocie 20.144,58 zł;

c) Fundusz Pracy - za okres od 12.2001r. do 05.2002r., za miesiące 08.2002r. i 12.2002r., za okres od 02.2003r. do 04.2003r., za miesiąc 06.2003r., za okres od 09.2003r. do 12.2005r., od 04.2006r. do 05.2007r. i od 11.2007r. do 12.2008r. w łącznej kwocie 4.800,15 zł z uwagi na fakt, że na jego koncie rozliczeniowym widniały należności nie podlegające umorzeniu. Przedmiotowa decyzja nie została zaskarżona przez wnioskodawcę i uprawomocniła się w dniu 19.05.2016 r.

(decyzja ZUS k. 133 – 135)

Decyzją z dnia 21 czerwca 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w punkcie 1 odmówił umorzenia należności tytułu składek osoby ubezpieczonej będącej jednocześnie płatnikiem składek, należności z tytułu składek w części finansowanej przez płatnika składek oraz odsetek za zwłokę od należności z tytułu składek w części finansowanej przez ubezpieczonych w łącznej kwocie 285.303,48 zł, a w pkt 2 odmówił umorzenia należności z tytułu składek osoby ubezpieczonej będącej równocześnie płatnikiem tych składek w łącznej kwocie 131.610,44 zł. (bezsporne)

Decyzją z dnia 30 września 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych utrzymał w mocy własną decyzję z dnia 21 czerwca 2019 r. przedmiocie odmowy umorzenia wnioskodawcy należności z tytułu składek. (bezsporne)

Na skutek skargi ubezpieczonego, WSA wyrokiem z dnia 10 marca 2020 r. w sprawie (...) SA/Łd (...) uchylił decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 21 czerwca oraz 30 września 2019 r. W uzasadnieniu do przedmiotowego orzeczenia Sąd wskazał, że zadaniem organu rentowego będzie dokonanie analizy przesłanek przedawnienia z uwzględnieniem stanu prawnego, okresów jego przerwania i szczegółowe wykazanie istnienia spornych należności składkowych oraz odsetek w konkretnej wysokości,

(wyrok WSA z dnia 10 marca 2020 r. k. 73, uzasadnienie k. 74 – 86 verte)

Ostatecznie zadłużenie wnioskodawcy M. D. wyniosło łącznie kwotę

6.340,76 zł., w tym:

1. na ubezpieczenie społeczne za okres od 03.2011 r. do 05.2011 r. z tytułu:

- składek: 2.977,77 zł

- odsetek za zwłokę: 2.677,00 zł

- kosztów upomnienia: 17,60 zł

- kosztów egzekucyjnych: 134,50 zł

2. na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres za okres od 03.2011 r. do 05.2011 r. z tytułu:

- składek: 262,89 zł

- odsetek za zwłokę: 237,00 zł

- kosztów upomnienia: 17,60 zł

- kosztów egzekucyjnych: 16,40 zł.

(bezsporne, a nadto raport rozliczeń należności w nienumerowanych aktach ZUS)

Pismem z dnia 13.02.2020 r. wnioskodawca został zawiadomiony przez ZUS o wszczęciu postępowania w sprawie określenia wysokości należności. Płatnik odebrał powyższe pismo w dniu 2 marca 2020 r. (pismo, zwrotne potwierdzenie odbioru w nienumerowanych aktach ZUS)

Zaskarżoną decyzją z dnia 21 października 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. na podstawie art. 83 ust. 1 oraz art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020r. poz. 266 z późn. zm.) stwierdził, że M. D. jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy.

Zadłużenie wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 6.340,76 zł, w tym:

1) z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od 03.2011 r. do 05.2011 r. w kwocie: 2.977,77 zł

- odsetek za zwłokę: 2.677,00 zł

- kosztów upomnienia: 17,60 zł

- kosztów egzekucyjnych: 134,50 zł

2) z tytułu składek na Fundusz Pracy w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od 03.2011 r. do 05.2011 r. w kwocie: 262,89 zł

- odsetek za zwłokę: 237,00 zł

- kosztów upomnienia: 17,60 zł

- kosztów egzekucyjnych: 16,40 zł

ZUS wskazał, że na podstawie art. 23 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, odsetki naliczane będą nadal do dnia zapłaty włącznie z tym dniem. Odsetki za zwłokę naliczane są na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2020 r. poz. 1325.).

Na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy.

Organ rentowy podkreślił, że zawiadomił w dniu 02.03.2020 r. o wszczęciu z urzędu i w dniu 23.09.2020 r. o zakończeniu postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy, wzywając jednocześnie do złożenia pisemnych wyjaśnień w sprawie przyczyn nieopłacenia składek, pod rygorem wydania decyzji w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na podstawie dotychczas zgromadzonych dowodów. Płatnik składek M. D. nie dopełnił obowiązku określonego w art. 46 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w związku z tym Zakład Ubezpieczeń Społecznych, działając na podstawie art. 83 list. 1 ww. ustawy, określił wysokość zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy.

Zgodnie z art. 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, do składek na Fundusz Pracy w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców

oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy, które dotyczą składek na ubezpieczenia społeczne. (decyzja w nienumerowanych aktach ZUS)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, w szczególności o dokumenty, w tym zawarte w załączonych do akt sprawy aktach ZUS, nadto o dokumenty z akt egzekucyjnych, których wiarygodność nie była kwestionowana przez strony oraz o zeznania wnioskodawcy.

Zebrane dokumenty nie nasuwają wątpliwości i pozwalają tym samym na wydanie rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie M. D. jest zasadne i podlega uwzględnieniu.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U z 2021 r., poz. 423 z późn. zm.), obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym, wypadkowym - podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi.

Na mocy art. 13 pkt 4 powyższej ustawy osoby prowadzące działalność pozarolniczą podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Zgodnie z treścią art. 104 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r. (tekst jedn.. Dz.U. z 2020 r., poz. 1409) obowiązującej od 1 czerwca 2004 r. obowiązkowe składki na Fundusz Pracy opłacają pracodawcy.

W myśl art. 107 ust. 1 przytoczonej ustawy składki na Fundusz Pracy opłaca się za okres trwania obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych w trybie i na zasadach przewidzianych dla składek na ubezpieczenia społeczne.

Według art. 32 powołanej ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

Płatnik składek na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy.

Stosownie do treści art. 24 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych należnościami z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne są: składki, odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, koszty upomnienia oraz dodatkowa opłata.

W świetle znajdującego odpowiednie zastosowanie na mocy art. 31 i 32 u.s.u.s. przepisu art. 26 u.o.p. podatnik odpowiada całym swoim majątkiem za wynikające ze zobowiązań podatkowych podatki.

Przekładając powyższe na grunt przedmiotowej sprawy wskazać należy, że organ rentowy - decyzją z dnia 21 października 2020 r. - na podstawie art. 83 ust. 1 oraz art. 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych określił zadłużenie wnioskodawcy M. D. (jako płatnika składek) z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne oraz na Fundusz Pracy stwierdzając, że dotyczy to okresu od marca 2011 r. do maja 2011 r. Strona odwołująca się ostatecznie nie zgłosiła zastrzeżeń wobec wysokości i okresów zaległości, podnosząc zarzut przedawnienia składek.

W niniejszej sprawie organ rentowy przeprowadził postępowanie kontrolne, zawiadamiając wnioskodawcę o wszczęciu postępowania w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, określając okresy zaległości, kwoty i tytuły. Wnioskodawca w toku postępowania przed organem rentowym nie wykazał faktu zapłaty powyższych należności, a zatem organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję.

Odnosząc się natomiast do podniesionego przez odwołującego zarzutu przedawnienia roszczeń Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, (a w tym przedawnienia odsetek) należy wskazać, że zgodnie z treścią art. 24 ustawy systemowej należności z tytułu składek, czyli składki, odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, dodatkowe opłaty i opłaty prolongacyjne, których płatnik składek nie uregulował w terminie podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji lub egzekucji sądowej. Zakład Ubezpieczeń Społecznych może na drodze egzekucji administracyjnej lub sądowej dochodzić należności z tytułu składek tylko wówczas, gdy nie uległy one przedawnieniu. W odróżnieniu od przedawnienia cywilnoprawnych roszczeń majątkowych, w przypadku których upływ terminu przedawnienia nie powoduje wygaśnięcia zobowiązania, przedawnienie należności z tytułu składek powoduje wygaśnięcie zobowiązania składkowego.

Od dnia 1 stycznia 2003 r. do dnia 31 grudnia 2011 r. termin przedawnienia należności z tytułu składek wynosił 10 lat, licząc od dnia, w którym stały się one wymagalne. Do dnia 31 grudnia 2002 r. termin przedawnienia tych należności wynosił 5 lat. Ponieważ przepisy wprost nie stanowiły, czy do należności z tytułu składek, które stały się wymagalne przed dniem 1 stycznia 2003 r. i nie uległy przedawnieniu do dnia 31 grudnia 2002 r. stosuje się 10-letni termin przedawnienia, istniały w tym zakresie wątpliwości. Wątpliwości te ostatecznie rozwił Sąd Najwyższy, który w uchwałach z dnia 2 lipca 2008 r., II UZP 5/08 oraz z dnia 8 lipca 2008 r., I UZP 4/08 stanął na stanowisku, że do takich należności z tytułu składek stosuje się 10-letni termin przedawnienia.

Z dniem 1 stycznia 2012 r., na podstawie art. 11 pkt 1 ustawy o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców - zmieniającego treść art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, skrócony został okres przedawnienia składek na ubezpieczenia społeczne z 10 do 5 lat. Ponieważ bieg przedawnienia większości spornych należności składkowych rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2012 r., dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy kluczowe znaczenie ma art. 27 powyższej ustawy, regulujący zagadnienia intertemporalne. Zgodnie z jego ust. 1, do przedawnienia należności z tytułu składek, o którym mowa w art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, którego bieg rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2012 r., stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z tym że bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia 1 stycznia 2012 r. Wedle zatem zasady wynikającej z tego przepisu do należności składkowych nieprzedawnionych do 1 stycznia 2012 r. (według starych zasad z zastosowaniem 10-letniego okresu przedawnienia) ma zastosowanie 5-letni termin przedawnienia, z tym jednakże bardzo istotnym zastrzeżeniem, że liczy się go nie od daty ich wymagalności, tak jak o tym stanowi art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, ale od dnia 1 stycznia 2012 r. Wyjątek od tej zasady ustanawia ust. 2 przywołanego przepisu, stosownie do którego jeżeli przedawnienie rozpoczęte przed dniem 1 stycznia 2012 r. nastąpiłoby wcześniej zgodnie z przepisami dotychczasowymi, przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu. Powołana regulacja oznacza, że wybór odpowiedniego terminu przedawnienia 5-letniego (liczonego od dnia 1 stycznia 2012 r.) lub 10-letniego (liczonego od daty wymagalności składki) - zależy od tego, który z nich upłynie wcześniej.

Należy zaznaczyć, że do składek na ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, mają zastosowanie terminy przedawnienia odnoszące się do składek na ubezpieczenia społeczne. Co do tych ostatnich wynika to z art. 19 ust.2 ustawy z 29 grudnia 1993r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz.U. z 2002r. Nr 9, poz. 85 ze zm.) i art. 30 ust.2 ustawy z 13 lipca 2006r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz.U. Nr 158, poz. 1121 ze zm.).

W przypadku składek na Fundusz Pracy, stosownie do treści art. 56 obowiązującej do 30 kwietnia 2004 r. ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (tekst jedn. Dz. U. z 2003 r Nr 58, poz. 514 ze zm.) oraz art. 107 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz.

1001 ze zm.), obowiązującej od 1 maja 2004 r., składki na Fundusz Pracy opłaca się za okres trwania obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych w trybie i na zasadach przewidzianych dla składek na ubezpieczenie społeczne.

Skoro do składek na ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, mają zastosowanie terminy przedawnienia odnoszące się do składek na ubezpieczenia społeczne, to należy odwołać się do art. 24 ust.4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Podkreślić w tym miejscu należy, że gdy bieg przedawnienia należności składkowych rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2012 r., kluczowe znaczenie ma art. 27 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz.U. Nr 232, poz. 1378) regulujący zagadnienia intertemporalne. Powołana regulacja oznacza, że wybór odpowiedniego terminu przedawnienia 5-letniego (liczonego od dnia 1 stycznia 2012 r.) lub 10-letniego (liczonego od daty wymagalności składki) - zależy od tego, który z nich upłynie wcześniej. Za każdym więc razem konieczne jest ustalenie terminu upływu przedawnienia na podstawie przepisów „starych” i „nowych” i przyjęcie terminu bardziej korzystnego, tj. przypadającego wcześniej. Oczywiście jest, że symulacje powyższe powinny uwzględniać zawieszenie biegu terminu przedawnienia, o którym mowa w art. 24 ust. 5f ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. (vide wyrok SN z dnia 2.09.2020 r., (...) 53/19, opubl. Legalis nr 2471260)

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy podkreślić trzeba, że odnośnie sytuacji prawnej wnioskodawcy, ustalenie terminu upływu przedawnienia należności składkowych winno nastąpić na podstawie przepisów „nowych”, jako termin bardziej korzystny, tj. przypadający wcześniej.

Bowiem odpowiednio bieg terminu przedawnienia w zakresie należności składkowych z okresu od 03.2011 r. do 05.2011 r. w przypadku przepisów „starych” (10 - letni termin) rozpoczynałby się od następujących dat: 16.04.2011 r., 17.05.2011 r. oraz 16.06.2011 r. Natomiast w przypadku przepisów „nowych” (5 – letni termin) od dnia 1.01.2012 r.

Nie ulega też wątpliwości, iż było prowadzone postępowanie skutkujące zawieszeniem biegu terminu przedawnienia, a mianowicie: postępowanie administracyjne wszczęte na wniosek płatnika z dnia 15 stycznia 2013 r. w sprawie o umorzenie należności z tytułu składek na podstawie ustawy abolicyjnej z dnia 9 listopada 2012 r. (art. 1 ust. 15 ww. ustawy z dnia 9 listopada 2012 r.).

Z materiału dowodowego wynika, że w dniu 15 stycznia 2013 r. zgodnie z wnioskiem M. D. zostało wszczęte postępowanie w sprawie umorzenia należności z tytułu składek na podstawie ustawy z 9 listopada 2012 r., w efekcie którego ostatecznie w dniu 30 marca 2016 r. organ rentowy wydał decyzję o odmowie umorzenia zaległości, bowiem wnioskodawca nie wykonał wcześniejszej decyzji określającej warunki umorzenia. Decyzja o odmowie umorzenia została doręczona wnioskodawcy w dniu 18 kwietnia 2016 r. i wobec jej niezaskarżenia jest prawomocna od 19.05.2016 r., a zatem bieg terminu przedawnienia uległ zawieszeniu od 15 stycznia 2013 r. do 19 maja 2016 r. (3 lata, 4 miesiące i 4 dni).

Organ rentowy stanął zaś na stanowisku, że kolejną czynnością zawieszającą bieg terminu przedawnienia dla należności z tytułu składek za miesiące 03.- 05.2011 r. było zawiadomienie o wszczęciu postępowania tj. okres od daty jego doręczenia do nadal.

Podkreślić w tym miejscu należy, że jak ustalono pismem z dnia 13.02.2020 r. wnioskodawca został zawiadomiony przez ZUS o wszczęciu postępowania w sprawie określenia wysokości należności. Płatnik odebrał powyższe pismo w dniu 2 marca 2020 r. Natomiast Zakład wydał decyzję określającą wysokość zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek za okres 03.2011 r.-05.2011 r. w dniu 21 października 2020 r.

Zaznaczyć trzeba, że termin przedawnienia należności w przypadkach określonych w art. 24 ust. 5a-6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych ulega przerwaniu lub zawieszeniu. Przerwanie biegu przedawnienia ma ten skutek, że po ustaniu okoliczności powodującej przerwanie biegu przedawnienia, termin przedawnienia biegnie od nowa. Zawieszenie biegu terminu przedawnienia sprawia zaś, że w terminie przedawnienia nie uwzględnia się co prawda okresu, w którym bieg przedawnienia był zawieszony, ale uwzględnia się okres przedawnienia, który poprzedzał

okres zawieszenia. Zmiana stanu prawnego wprowadzona od 1 stycznia 2003 r. przez dodanie art. 24 ust. 5b ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych dotyczyła zawieszenia terminu przedawnienia. Przepis ten przewidywał zawieszenie biegu terminu przedawnienia, od dnia wszczęcia do dnia zakończenia postępowania egzekucyjnego oraz sądowego, z wyłączeniem wcześniejszych faz postępowania. Na skutek kolejnej nowelizacji przepisów od 1 lipca 2004 r. ustawodawca rozszerzył zakres zawieszenia biegu terminu przedawnienia na okres od podjęcia pierwszej czynności zmierzającej do wyegzekwowania należności składek, o której dłużnik został zawiadomiony, do dnia zakończenia postępowania egzekucyjnego.

Istotne znaczenie ma treść art. 25 ust. 5f ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w myśl którego w przypadku wydania przez Zakład decyzji ustalającej obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym, podstawę wymiaru składek lub obowiązek opłacania składek na te ubezpieczenia, bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu od dnia wszczęcia postępowania do dnia, w którym decyzja stała się prawomocna.

Przepis art. 24 ust. 5f dodany został regulacją zawartą w art. 1 pkt 1 lit. b) ustawy z dnia 28 kwietnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 138, poz. 808), zmieniającą ustawę o systemie ubezpieczeń społecznych z dniem 20 lipca 2011 r. Zgodnie z treścią art. 5 ust. 1 i 2 ustawy zmieniającej, art. 24 ust. 5f ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stosuje się o należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne nieopłaconych przed dniem wejścia w życie tej ustawy, jeżeli nie upłynął jeszcze termin ich dochodzenia; w takich przypadkach okoliczności uzasadniające zawieszenie biegu terminu przedawnienia, określone w art. 24 ust. 5f w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, uwzględnia się również wtedy, gdy okoliczności te wystąpiły przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Wedle zaś aktualnego poglądu wyrażonego min. w wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 13.03.2019 r. w sprawie o sygn. akt III AUa 803/18, który Sąd Okręgowy w niniejszym postępowaniu w pełni podziela **„za datę zawieszenia biegu przedawnienia należności składkowych należy przyjąć datę wydania decyzji ustalającej obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym**, podstawę wymiaru składek lub obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia, gdyż wydanie decyzji jest momentem „wszczęcia postępowania”, o którym mowa w przepisie art. 24 ust. 5f ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, a nie podjęcie czynności zmierzających do wydania takiej decyzji.”

Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu do omawianego wyroku podkreślił, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych w orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz sądów powszechnych przesłanka w postaci użytego w omawianym przepisie zapisu „od dnia wszczęcia postępowania” była już przedmiotem wykładni. Sąd Apelacyjny podzielił zapatrywania wyrażone przez Sąd Najwyższy w motywach wyroku z dnia 29 maja 2013 r., I UK 613/12, że wedle tego przepisu zawieszenie biegu terminu przedawnienia zależy od wszczęcia postępowania o podstawę wymiaru składek lub obowiązek ich opłacenia i następuje z momentem wydania decyzji w tym przedmiocie, zaś prawomocność decyzji decyduje wyłącznie o zakończeniu stanu zawieszenia. Inaczej rzecz ujmując, stosownie do treści art. 24 ust. 5f ustawy systemowej wydanie przez organ rentowy decyzji ustalającej podstawę wymiaru składek lub obowiązek ich opłacenia rozpoczyna zawieszenie biegu terminu przedawnienia składek objętych tą decyzją i stan ten kończy się z dniem jej uprawomocnienia. **Organ rentowy, a w konsekwencji sąd ubezpieczeń społecznych może więc stwierdzić przedawnienie składek tylko wtedy, jeśli nastąpiło ono przed wydaniem decyzji wszczynającej postępowanie o ustalenie podstawy wymiaru składek lub obowiązku ich opłacenia.** W poprzednim stanie prawnym zwrócił na to uwagę Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 stycznia 2007 r., II UK 116/06 (OSNP 2008 nr 3-4, poz. 47), stwierdzając, że okres przedawnienia, o którym mowa w art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest liczony od dnia wymagalności należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne do dnia wydania decyzji zobowiązującej do zapłaty tej należności, nie są natomiast liczone okresy przypadające po wydaniu decyzji (Legalis nr 750296). Podobne zapatrywania wyraził Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 19 września 2017 r., III AUa 47/17, przyjmując, że wedle art. 24 ust. 5f ustawy systemowej, zawieszenie biegu terminu przedawnienia zależy od wszczęcia postępowania o podstawę wymiaru składek lub obowiązek ich opłacenia i następuje z momentem wydania decyzji w tym przedmiocie (Legalis nr 1692650, analogicznie Sąd Apelacyjny w Gdańsku w

wyroku z dnia 4 marca 2015 r., III AUa 1607/14, Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 1 lipca 2014 r., III AUa 142/14).

Sąd Apelacyjny w Łodzi zapatrywania te podzielił uznając, że **za datę zawieszenia biegu przedawnienia należności składkowych należy przyjąć datę wydania decyzji ustalającej obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym, podstawę wymiaru składek lub obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia, gdyż wydanie decyzji jest momentem „wszcęcia postępowania”, o którym mowa w analizowanym przepisie, a nie podjęcie czynności zmierzających do wydania takiej decyzji.** Wedle Sądu Apelacyjnego w Łodzi inna wykładnia omawianego przepisu jest nazbyt elastyczna a co za tym idzie nie do zaakceptowania co do elementów instytucji przedawnienia, która chroni dłużnika przed zbytnim rozwlekaniem w czasie możliwości dochodzenia należności, przy czym termin przedawnienia należności składkowych i tak jest dość długi. Z drugiej zaś strony płatnik ma prawo oczekiwać, że organ rentowy inicjując postępowanie administracyjne w przedmiocie podlegania ubezpieczeniom, podstaw wymiaru lub samych składek nie będzie długotrwale zwlekał z wydaniem decyzji dlatego, że termin przedawnienia i tak już nie biegnie. (por. też wyrok SA we Wrocławiu z 4 kwietnia 2012 r., III AUa 1714/11, LEX nr 1714/11)

W tym stanie rzeczy podniesiony przez wnioskodawcę zarzut przedawnienia składek należy w okolicznościach sprawy niniejszej podzielić. Biorąc pod uwagę okres zawieszenia biegu terminu przedawnienia składek, przypadający od 15.01.2013 r. do 19.05.2016 r., składki na ubezpieczenia społeczne oraz na Fundusz Pracy za miesiące 03 2011 r. – 05.2011 r., objęte przedawnieniem 5 - letnim, w dacie wydania spornej decyzji z dnia 21 października 2020 r. były już przedawnione, a tym samym nie są należne odsetki od składek, których nie można już dochodzić.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd Okręgowy, na podstawie przepisu art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w punkcie 1 sentencji uzasadnianego wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 kpc w zw. z § 2 pkt. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2016 r. poz. 1668 t.j. z późn. zm).

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS, wypożyczając akta rentowe - Poczta.

K.B